

Sotilaallisesti merkittävä maa-alue itärajalalla uhkasi siirtyä venäläisomistukseen ja kokea pakkolunastuksen – nyt siitä pääsevät nauttimaan kaikki

Puolustusvoimien harjoitusalueen vieressä Taipalsaarella sijaitsevan Sarviniemen yli 80 hehtaarin maa-alue oli vuosikausia myytävänä. Kun venäläiset kiinnostuivat alueesta, hankki Metsähallitus alueen itselleen.

Puolustusvoimat 6.5.2017 klo 14:07

Kuva: Yle Petri Kivimäki

Taipalsaaren Sarviniemen hiekkarannasta pääsevät nyt nauttimaan kaikki.

Petri Kivimäki

Kuvankaunis maisema peilautuu Suomen suurimman järven Saimaan rannasta. Mutkikas reitti läpi eteläkarjalaisen maiseman tuo autoilijan 35 kilometrin päähän Lappeenrannasta paikkaan, joka viime vuosina sai varpailleen jopa Suomen hallituksen.

Sarviniemen lähellä sijaitsee Puolustusvoimien Taipalsaaren harjoitusalue, jossa harjoittelevat muun muassa Lappeenrannan Maasotakoulun oppilaat ja kadetit. Kun julkisuuteen tuli tieto, että venäläiset olisivat kiinnostuneita ostamaan harjoitusalueen viereisen reilun 80 hehtaarin alueen, nousi Sarviniemi koko Suomen puheenaiheeksi.

Puolustusministeri Jussi Niinistö (ps.) oli kesällä 2015 vaatimassa jo **alueen pakkolunastusta** valtiolle.

Nyt osa kiistelystä alueesta - noin 7 hehtaaria - on siirtynyt pitkällä vuokrasopimuksella Etelä-Karjalan virkistysalueosastolle, joka tekee siitä kaikille avoimen retkipaikan grillikatoksineen ja saunoineen.

Suur-Saimaan lomakeskus oli vielä 1980-luvulla Suosittu lomanviettopaikka. Kuva vuodelta 1983. Kuva: Etelä-Karjalan museo/Aarne A. Mikonsaari

Lomaliiton kesäpaikasta tuli iso kiista

Vuonna 1939 perustettu Lomaliitto perusti eri puolilla Suomea kansalaisten kesälomailua varten lukuisia lomakeskuksia, jossa pystyi viettämään kesää kohtuullisella hinnalla. Sellainen tuli myös Taipalsaaren Sarvineimen kupeeseen, jonne Lomaliitto perusti Suur-Saimaan lomakeskuksen. Alueelle rakennettiin kymmeniä mökkejä ja suosittu tanssipaiikka.

Alueen maa-alan omisti Stora-Enson metsäyhtiö Tornator. Rakennukset olivat Lomaliiton omaisuutta. Kun Lomaliitto vuonna 2007 päätti lopettaa toiminnan Suur-Saimaan lomakeskuksessa kannattamattomana, jäivät rakennukset rapistumaan.

Vuonna 2008 maa-alueen osti lappeenrantalainen kiinteistöyhtiö Saimaa Spirit. Kaupassa omistajaa vaihtoi 80 hehtaaria maata kiinteistöineen. Yhtiön oli tarkoitus

yhdessä Taipalsaaren kunnan kanssa järjestää alueella loma-asuntomessut, mutta ne jäivät kaavavalitusten takia pitämättä.

Tämän jälkeen yhtiö haki lupaa 13 vapaa-ajanasunnon rakentamiseen. Taipalsaaren kunta hylkäsi luvat ja yhtiö valitti asiasta hallinto-oikeuteen, mutta sekään ei auttanut: 80 hehtaarin tontti jäi omistajalle käteen.

Jos yhtiö olisi saanut kaavoitettua alueelle rantatontteja, se olisi tienannut siitä mitä todennäköisimmin hyvän voiton.

Vanhat lomarakennukset ovat kangasmetsän suojissa. Kuva: Yle Petri Kivimäki

Ostavatko venäläiset?

Erinäisten yhtiöjärjestelyiden jälkeen Sarviniemi oli vuonna 2015 kahden kiinteistöomistajan Jukka Sunisen ja Unto Karjalaisen hallussa. Puolustusvoimat oli halukas ostamaan heiltä Sarviniemen. Sijoittajien pyytämä hinta 7,5 miljoonaa euroa, oli valtiolle liikaa.

Valtion metsiä omistava Metsähallitus oli tarjonnut alueesta 3,3 miljoonaa euroa. Tätä tarjousta omistajat pitivät naurettavana.

Lopulta kesäkuussa 2015 [julkisuuteen tuli tieto](#), että venäläinen maakaasu- ja öljykonserni Gazprom olisi kiinnostunut ostamaan alueen 10,5 miljoonalla eurolla. Toisaalta virolainen ostajaehdokas oli halukas ostamaan Sarviniemestä puolet.

– Sitä yritettiin myydä kaikin mahdollisin keinoin, muistelee nyt asiaa Kristian Korimo, joka kiinteistövälittäjänä Sarviniemeä myi.

Julkisuudessa epäiltiin, oliko venäläisiä ostajaehdokkaita ollenkaan olemassakaan.

– Tällaisia isoja kauppoja käydään aina asiamiesten välityksellä. He ostavat omille asiakkailleen, eikä me voida aina tietää, kuka lopullinen ostaja on, kertoo Korimo.

Korimo kuitenkin muistuttaa, että Sarviniemen omistajat Jukka Suninen ja Unto Karjalainen eivät halunneet myydä aluetta ulkomaalaisille, vaan pitää se suomalaisten omistuksessa.

Sarviniemeä omistanut Jukka Suninen kertoo, että kiinnostus Sarviniemeä kohtaan oli kova.

– Lomamökkitonteista kiinnostuneita oli paljon. Ja he olivat suomalaisia, kertoo Suninen.

Venäläisistä ostajista hän ei tiedä.

– Välittäjä hoiti ne, kertoo Suninen.

Lerpallaan oleva koripalloteline kertoo muistoja menneiltä vuosilta. Kuva: Yle Petri Kivimäki

Pakkolunastus

Kun kauppoja ei Metsähallituksen kanssa syntynyt ja ulkomaalaisia ostajakandidaatteja Sarviniemelle alkoi ilmaantua, otti valtio käteen ison kortin. Se

halusi pakkolunastaa Sarviniemen itselleen.

– Lähtökohta on se, että puolustusvoimat tulee ottamaan tämän alueen haltuunsa, kertoi puolustusministeri Jussi Niinistö (ps.) Ylelle 3.6.2015.

Niinistön mukaan alueella on puolustusvoimille erityistä merkitystä. Tarkemmin intresseistä Niinistö ei kuitenkaan halunnut kertoa.

Tämän jälkeen alkoi uusi kaupankäynti omistajien ja Metsähallituksen kanssa.

– Vääntö oli hirmuisten kova, kertoo kauppaa Metsähallituksen puolelta käynyt myyntineuvottelija Veijo Tikkanen.

Tikkanen kertoo Metsähallituksen tehneen tarkan hinta-arvion niin maa-alueesta, metsän arvosta kuin rakennusoikeudestakin.

– Meillä oli piiruntarkka hinta, ja siinä pysyttiin.

Lopulta kaupat syntyivät omistajien ja Metsähallituksen välillä. Kauppahinta oli 3 292 000 euroa.

Rakennukset ovat nyt Puolustusvoimien hallinnassa. Kuva: Yle Petri Kivimäki

Maat Puolustusvoimille

Koska Puolustusvoimat ei Suomessa metsää omista, teki Metsähallitus kaupat sen puolesta. Metsähallitus luovutti koko 83 hehtaarin alueen Puolustusvoimille.

Sarviniemessä on kuitenkin upea hiekkaranta-alue ja Taipalsaaren kunnan venelaituri. Siksi Etelä-Karjalan liitto ja Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiö halusivat osan alueesta yleiseen virkistyskäyttöön.

Neuvotteluiden jälkeen päädyttiin siihen, että seitsemän hehtaarin alue siirtyy 20 vuoden vuokrasopimuksella Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiölle. Vuokrasopimus allekirjoitettiin perjantaina 5. toukokuuta 2017.

Virkistysaluesäätiö ja Taipalsaaren kunta aikovat tehdä Sarviniemestä kaikille avoimen virkistyspaikan Saimaan rannalla.

– Alue kunnostetaan ja sinne tulee nuotiopaikka ja puuliiteri. Tavoitteena on myös tehdä sauna, kertoo Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön toiminnanjohtaja Hanna Ollikainen.

– Taipalsaaren kunta kunnosti ison laiturin ja rakentaa sinne yhden tai kaksi laituria lisää, kertoo Taipalsaaren kunnanjohtaja Jari Willman.

Alueella on paljon entisen lomakylän rakennuksia. Ne ovat vuosien aika kärsineet ilkivaltaa ja ovat hyvin huonokuntoisia.

– Puolustusvoimat purkaa rakennukset, kertoo Lappeenrannan Maasotakoulun johtaja eversti Asko Muhonen.

Muhonen uskoo, että Puolustusvoimat ja Sarviniemessä vierailevat matkailijat voivat elää sopuisasti rinnakkain.

– Tämä alue on hieman erillään meidän ampuma- ja harjoitusalueesta, joten meidän toiminta ei aiheuta vaaraa täällä vieraileville ihmisille, kertoo Muhonen.

Yöpyminen kielletty

Puolustusvoimat asetti Sarviniemen vuokraamisen ehdoksi sen, ettei siellä saa yöpyä eikä rakentaa pysyviä majoitustiloja.

– Sen takia, ettei tänne asetuta pysyvästi ja lähdetä yön pimeinä tunteina ampuma-alueelle seikkailemaan.

Sotilaita Sarviniemessä vierailevat ihmiset eivät todennäköisesti näe, mutta kuulevat kyllä. Ampuma-alueelta kantautuu jatkuvasti pienehkö pauke.

– Meillä on täällä vuodessa toimintaa noin 200 vuorokauden aikana, kertoo Maasotakoulun johtaja eversti Asko Muhonen.

Vanha päärakennus on kymmenessä vuodessa kokenut kovia. Kuva: Yle Petri Kivimäki

Historia pakettiin

Suur-Saimaan lomakylä Sarviniemessä tarjosi suomalaisille vuosikautia lomapaikan ja rentoutumiskohteen, jossa laulu raikui ja tanssiparketti tömisi. Nyt rakennukset ovat olleet tyhjiään kymmenen vuotta, ja näky sen mukainen.

Vanhoissa majoitusrakennuksissa ikkunat on rikottu. Sängyt ovat paikoillaan, mutta täynnä lasinsiruja ja vuosien mukanaan tuomaa töhnää. Vanhassa vastaanottorakennuksessa iltapäivälehtien telineet ovat paikoillaan miljoonien lasinsirujen joukossa. Pankkikorttimankeli on jäänyt paikoilleen.

Lomatonteiksi Sarviniemen kymmenen vuotta sitten ostanut Jukka Suninen on selvästikin ottanut raskaasti koko tarinan pakkolunastusuhkineen ja [valituskierteineen](#).

– Kymmenen vuotta tällaista hölmöilyä nyt siellä saatiin touhuta, tuskailee Jukka Suninen.

Yle.fi-etusivulla juuri nyt: